

Specialeprojekt: Den genbosatte krop

En antropologisk undersøgelse af kroppens mangfoldige betydninger for kvindelige congolesiske kvoteflygtninges hverdagsliv i Danmark

Af Mia Kragsskov, specialepraktikant på Reorienting Integration

Dette indlæg er baseret på mit specialeprojekt, som jeg afleverede i juni 2025. Specialet satte kroppen i fokus for genbosættelsesprocessen og undersøger, hvordan kroppen får en central rolle i hverdagslivet for fire congolesiske, kvindelige kvoteflygtninge efter deres genbosætning i Danmark. Feltarbejdet til specialet varede fem måneder og var primært centreret om kvinderne, deres tilknyttede kommunale medarbejdere og tolke. Data er indsamlet ved brug af kvalitative metoder, som primært var uformelle samtaler, deltagerobservationer og interviews (ofte foretaget med tolk). Derudover var specialet og selve undersøgelsen baseret på en overordnet forståelse af, at kroppen er mangfoldig og derfor eksisterer på mange forskellige måder afhængigt af den kontekst, kroppen befinder sig i. Analysen udfoldede sig i tre forbundne nedslag: Den arbejdende krop, som omhandlede kvindernes oplevelser i praktik og sprogskole, den anderledes krop, som omhandlede, hvordan kvinderne kommer til at fremstå som fremmede i mødet med majoritetssamfundet i Danmark og til

sidst den udstrakte krop i sundhedsvæsenet, hvor tolke og bisiddere fungerer som forlængelser af kvindernes kroppe og stemmer.

Den arbejdende krop

De congolesiske kvinders kroppe har en stor indflydelse på muligheder i forhold til læring i sprogskolen og deres deltagelse i praktik især på baggrund af mental og fysisk belastning. Traumer, migrationsstress og en vedvarende desorientering påvirker kvindernes muligheder for at lære dansk og besværliggøre overordnet set deres muligheder i Danmark. I virksomhedspraktikkerne behandles kvinderne primært som en arbejdskraft, der vurderes, og kvinderne selv har ikke meget indflydelse på deres praktik og mulighederne her. Praktikkerne fører oftest ikke til arbejde, og kvinderne fastholdes i en position præget af usikkerhed på fremtiden. Kvinderne drømmer alle sammen om et godt liv i Danmark, hvor de har lært dansk, har fået et arbejde og deres børn trives, men dele af dette kan være svært at realisere under deres vilkår i Danmark og indvirkningen af deres fortid.

Den anderledes krop

De congolesiske kvinder oplever efter deres ankomst til Danmark på forskellig vis at blive gjort fremmede i mødet med det danske samfund og sundhedsvæsenet. Allerede ved ankomsten skiller deres kroppe sig ud i et overvejende hvidt samfund, og gennem daglige kropslige interaktioner bliver de set på og behandlet som anderledes og fremmede. Jeg oplever i løbet af mit feltarbejde blandt andet, hvordan de i nogle situationer bliver set på eller behandlet anderledes fx af deres naboer. I møder med sundhedsvæsenet oplever kvinderne også en række barriere, som fx sprogproblemer, økonomiske begrænsninger og problemer med at blive taget alvorligt. Dette skaber en oplevelse af ulighed i deres adgang til behandling. Kvinderne bliver altså fremmedgjort gennem både sociale møder og institutionelle strukturer, hvilket får betydning for deres muligheder og derigennem påvirker deres kroppe.

Den udstrakte krop

Kvindernes liv efter deres genbosætning er præget af sproglig afhængighed og isolation, da få i Danmark taler kinyarwanda, og de der gør, er spredt ud i forskellige kommuner. Derfor bliver kvinderne afhængige af hjælp fra kommunale medarbejdere, bisiddere og tolke. I sundhedssituationer fungerer tolke og bisiddere ikke blot som en hjælpende hånd, men som en form for forlængelse af kvindernes kroppe og stemmer: De oversætter, handler på deres vegne og bliver selv følelsesmæssigt påvirket af de congolesiske kvinders oplevelser. De kommunale medarbejdere, tolkene og bisidderne bliver deres

støttenetværk i Danmark, og kvinderne udvikler et stærkt bånd til dem. På baggrund af nødvendigheden af brug af tolke og bisiddere i møder med sundhedsvæsenet bliver kvindernes kroppe offentlige i sundhedssituationer, fordi tilstedeværelsen af tolk og bisidder nedbryder grænser mellem privat og offentlig, borger og system.

Anbefaling baseret på feltarbejdet

Kvinderne, deres børn og alle deres kroppe har været udsat for mange forskellige traumer i løbet af deres liv, og samtidig med det, er det en kæmpe oplevelse af desorientering for dem og deres kroppe at ankomme til Danmark. For at denne proces kan foregå på den bedste vis, ville det være fordelagtigt, at processen foregår i et mere roligt tempo, hvor der tages hensyn til de enkeltes behov. Jeg vil argumentere for, at et øget fokus på sprog kontra praktik i starten kunne skabe mere tryghed for kvinderne i deres langvarige ankomstproces til Danmark. Sprog har en stor betydning for ens muligheder i Danmark ift. både sundhed og jobmuligheder i fremtiden. Flere af kvinderne udtrykker også selv et ønske om, at en højere procentdel af deres uge kunne blive brugt på sprogskole fremfor praktik, da det vil forbedre deres muligheder for at lære det danske sprog og samtidig forbedre deres oplevelse i praktik og generelt skabe bedre muligheder for dem i fremtiden.